

RMO Taipale Tuukka(VM), Kaakinen
Aleksi(VM)

03.10.2019

JULKINEN

Asia

Yhteisen kriisinratkaisurahaston yhteisen varautumisjärjestelyn aikaistettu käyttöönotto ja muutokset valtiosopimukseen vakaussmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä

Kokous

U/E/UTP-tunnus

E 43/2017 vp, EJ 15/2018 vp, EJ 5/2019 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Eurohuippukokous vahvisti euroryhmän laatiman toimintaohjeen yhteisen kriisinratkaisurahaston (Euroopan vakaussmekanismin yhteyteen perustettavasta) yhteisestä varautumisjärjestelystä joulukuussa 2018. Toimintaohjeessa jäsenvaltiot sitoutuivat poliittisesti varautumisjärjestelyn pääpiirteiden lisäksi kirjaukseen, jonka mukaan yhteinen varautumisjärjestely otetaan aikaistetusti käyttöön, mikäli vuonna 2020 toteutettava riskien vähentämisarvio osoittaa riittävää edistystä. Edelleen jäsenvaltiot sitoutuivat kirjaukseen, jonka mukaan pyritään löytämään sopimus rajatuista muutoksista vakaussmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehtyyn valtiosopimukseen. Vastaava kirjaus vahvistettiin myös kesäkuun 2019 eurohuippukokouksessa, kun euroryhmä oli ensin saavuttanut laajan yhteisymmärryksen Euroopan vakaussmekanismin perustamisesta tehdyn sopimuksen tarkistamisesta (mukaan lukien varautumisjärjestelyä koskevat tarkistukset). Euroopan vakaussmekanismin perustamisesta tehdyn sopimuksen muuttamista on käsitelty valtioneuvoston selvityksessä EJ 5/2019 vp.

Kesäkuun 2019 eurohuippukokous antoi euroryhmälle toimeksiannon jatkaa työtä, jotta koko talous- ja rahaliiton vahvistamista koskevasta paketista päästäisiin yhteisymmärrykseen joulukuussa 2019. Yksi keskeinen elementti edellä mainitussa kokonaisuudessa on yhteisen varautumisjärjestelyn käyttöönotto ja erityisesti sen aikataulu. Jäsenvaltiot ovat joka tapauksessa poliittisesti sitoutuneet varautumisjärjestelyn käyttöönottoon viimeistään siirtymäjakson päätyttyä vuoden 2023 lopussa joulukuun 2013 sekä kesäkuun 2016 ECOFIN-neuvoston päätelmien mukaisesti.

Euroryhmän puitteissa on huippukokouksen toimeksiannon mukaisesti valmisteltu muutoksia vakaussmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehtyyn valtiosopimukseen (jäljempänä 'sopimus'). Valtioneuvosto saattaa kyseessä olevan sopimuksen muuttamista koskevan neuvottelutilanteen eduskunnan käsiteltäväksi. Asian valmistelu euroryhmän puitteissa on edelleen kesken, eikä yhtä konkreettista ja selkeää pohjaesitystä täsmällisistä sopimusmuutoksista toistaiseksi ole olemassa. Kirjelmässä esitetyt tiedot perustuvat siten valmisteluvaiheessa käytettävissä oleviin tietoihin ja kirjelmän laatijoiden parhaaseen arvioon neuvottelutilanteesta.

Suomen kanta

Hallitusohjelman mukaan Suomi toimii aktiivisesti pankkiunionin viimeistelemiseksi ottaen huomioon pankkien riskitasot. Viimeistään ensi vuonna Euroopan komissio esittää arvionsa riskien vähenemisestä. Suomi arvioi tällöin myös itsenäisesti riskien vähenemistä ja on tämän arvion pohjalta valmis harkitsemaan sekä yhteisen varautumisjärjestelyn aikaistettua käyttöönottoa, että vakaumaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn valtiosopimuksen muuttamista. Suomi tavoittelee sopimusta muutettaessa mahdollisimman selkeää ja ymmärrettävää ratkaisuvaihtoehtoa.

Pääasiallinen sisältö

Vakaumaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn valtiosopimuksen määräykset on saatettu voimaan Suomessa valtioneuvoston asetuksella 88/2015¹ tammikuussa 2016.

Sopimuksessa määrätään pankeilta kerättävien vakaumaksujen siirrosta yhteisen kriisinratkaisurahaston eri rahasto-osuuksiin ja rahasto-osuuksien vaiheittaisesta yhdistämisestä. Kriisinratkaisuasetuksen² 69 artiklassa vahvistettu rahaston tavoitetaso on vähintään yksi prosentti kaikkien pankkiunionin jäsenvaltioissa toimiluvan saaneiden luottolaitosten suojattujen talletusten määrästä, ja se kerätään kahdeksan vuoden kuluessa 2016-2023 (jäljempänä 'siirtymäkausi'). Tällä hetkellä tavoitetasoksi arvioidaan³ noin 60 miljardia euroa. Rahastoon on tähän mennessä kertynyt varoja yhteensä 33 miljardia euroa, josta Suomessa tapahtuvaan pankin kriisinratkaisuun on käytettävissä noin 17 miljardia euroa (olettaen, ettei rahastoa ole tätä ennen tarvinnut käyttää, tai sen varoja varata, muuhun kriisinratkaisutapaukseen).

Kansallisesti kerätyt vakaumaksut siirretään yhteiseen kriisinratkaisurahastoon siirtymäkauden aikana siten, että ne kohdistetaan kutakin valtiosopimuksen sopimusosapuolta vastaaviin rahasto-osuuksiin. Siirtymäkauden alkuvaiheessa *kaikkien* sopimusosapuolten kansallisista rahasto-osuuksista on käytettävissä yksittäisessä jäsenvaltiossa tapahtuvaan kriisinratkaisuun suhteellisesti vähemmän kuin siirtymäkauden päätyttyä, jolloin rahasto-osuudet yhdistetään ja niiden olemassaolo lakkaa sopimuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Sopimuksen 5 artikla määrää rahasto-osuuksien toiminnasta ja rahasto-osuuksien käytöstä (mikäli yhteistä kriisinratkaisurahastoa päätetään kriisinratkaisuasetuksen asiaankuuluvien säännösten mukaisesti käyttää⁴). Siirtymäkauden neljäntenä vuotena (eli vuonna 2019) ensimmäisessä vaiheessa kustannuksista katettaisiin 33,3 prosenttia sen jäsenvaltion (tai niiden jäsenvaltioiden) rahasto-osuuksien varoista, jota kriisinratkaisu koskee. Toisessa vaiheessa olisi mahdollista käyttää varoja myös muiden jäsenvaltioiden rahasto-osuuksista (mukaan lukien omasta) 73,3 prosenttia. Mikäli nämäkään varat eivät riittäisi, käytettäisiin kolmannessa

¹ Valtioneuvoston asetus vakaumaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta (SopS 88/0215).

² (EU) N:o 806/2014

³ Tavoitetaso muuttuu dynaamisesti riippuen pankkien talletuskannan kehityksestä.

⁴ Yhteisen kriisinratkaisurahaston käyttö pääomatukitarkoituksiin edellyttää vähintään 8 prosentin omien varojen ja velkojen arvon alaskirjausta tai muuttamista osakepääomaksi (ns. *bail-in*) ja rahaston kontribuutio voi olla enintään 5 prosenttia kriisinratkaisun kohteena olevan pankin taseen loppusummasta (mukaan lukien omat varat). Sen sijaan yhteisen kriisinratkaisurahaston käyttö maksuvalmiustukitarkoituksiin ei *välttämättä* edellytä edellä mainittujen 8 ja 5 prosentin sääntöjen noudattamista.

vaiheessa loput kansallisesta rahasto-osuudesta. Tämän ylittävät kustannukset voitaisiin kattaa pankeilta kerättävillä ylimääräisillä vakauseräyksillä, jotka ovat kerättävissä siirtymäkauden aikana kuitenkin ainoastaan siitä jäsenvaltiosta (tai niistä jäsenvaltioista), jota kyseessä oleva kriisintarkastus koskee. Mikäli tällaiset vakauseräykset eivät ole välittömästi saatavilla, kriisintarkastusneuvosto voi käyttää toimivaltaansa hankkiakseen yhteiselle kriisintarkastusrahastolle lainaa tai muunlaista tukea kriisintarkastusasetuksen 73 ja 74 artiklan mukaisesti tai tehdä väliaikaisia siirtoja rahasto-osuuksien välillä sopimuksen 7 artiklan mukaisesti.

Sopimus vakauseräyksen siirrosta yhteiseen kriisintarkastusrahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä on Euroopan vakauseräyksen yhteyteen perustettavan yhteisen varautumisjärjestelyn⁵ mahdollisen aikaistetun käyttöönoton kannalta merkityksellinen, sillä mahdolliset muutokset sopimukseen vaikuttaisivat keskeisesti varautumisjärjestelyn kautta nostettavissa olevan rahoituksen enimmäismäärään. Nykyisen sopimuksen mukaan *siirtymäkauden aikana* (ja mahdollisen aikaistetun varautumisjärjestelyn käyttöönoton tapauksessa) varautumisjärjestelyn kautta myönnettävän rahoituksen suuruus riippuisi aina siitä, missä jäsenvaltiossa kriisintarkastus tapahtuu, ja mikä on sitä koskevien jäsenvaltioiden pankkien takaisinmaksukyky ylimääräisten vakauseräyksen muodossa. Siirtymäkauden päätyttyä varautumisjärjestelyn kautta myönnettävän rahoituksen enimmäismäärä olisi kuitenkin sama koko pankkiunionin alueella (kun rahasto-osuudet on täysin yhdistetty).

Sopimuksen muuttaminen ei ole välttämätön edellytys yhteisen varautumisjärjestelyn mahdolliselle aikaistetulle käyttöönotolle. Euroryhmän puitteissa on kuitenkin eurohuippukokouksen toimeksiannon mukaisesti hahmoteltu muutoksia kyseiseen sopimukseen seuraavasti:

- 1) Pakolliset väliaikaiset siirrot rahasto-osuuksien välillä ja kaikkia jäsenvaltioita koskevat ylimääräiset vakauseräykset varautumisjärjestelystä myönnetyn lainan takaisinmaksamiseksi

Rahasto-osuuksien välisiä *vapaaehtoisia* väliaikaisia siirtoja koskevaa ehtoa muutettaisiin siten, että siirrot muuttuisivat *pakollisiksi*. Tällä hetkellä sopimus mahdollistaa sen, että kriisintarkastuksen osapuolena olevat jäsenvaltiot voivat siirtymäkauden ajan pyytää kriisintarkastusneuvostoa käyttämään lainaperusteisesti kriisintarkastukseen sitä varojen osaa, jota ei ole vielä yhdistetty. Tämä kriisintarkastusneuvoston päätös voi kuitenkin tulla voimaan ainoastaan, mikäli yksikään sopimusosapuoli, jota siirto koskisi, ei vastusta päätöstä. Sopimusmuutoksen myötä päätöstä ei olisi mahdollista vastustaa. Rahasto-osuuksien siirrot rahoitettaisiin keräämällä ylimääräisiä vakauseräyksiä ainoastaan kriisintarkastuksen osapuolena olevien jäsenvaltioiden pankeilta.

Lisäksi tässä vaihtoehdossa ylimääräisiä vakauseräyksiä ehdotetaan kerättäväksi myös kriisintarkastukseen osattomien jäsenvaltioiden pankeilta, kuitenkin ainoastaan mahdollisen yhteisen varautumisjärjestelyn kautta myönnetyn lainan takaisinmaksamiseen. Ylimääräisten vakauseräyksen keräämistä kriisintarkastukseen osattomien jäsenvaltioiden pankeilta rajoitaisi kuitenkin se, kuinka paljon kriisintarkastuksen osapuolena olevien jäsenvaltioiden pankeilta kerättävistä ylimääräisistä vakauseräyksistä menisi rahasto-osuuksien välisten siirtojen takaisinmaksuun. Tämä vaihtoehto kasvattaisi yhteisestä varautumisjärjestelystä saatavilla

⁵ Yhteisen varautumisjärjestelyn tarkoitus on toimia perälautana ja viimesijaisena rahoituslähteenä yhteiselle kriisintarkastusrahastolle, mikäli muut rahoituslähteet ovat ehtyneet ja rahaston varat ovat riittämättömiä yhden tai useamman kriisintarkastusutilanteen selvittämiseksi. Yhteinen varautumisjärjestely on muodoltaan jatkuvaluonteinen luottoliimitti yhteistä kriisintarkastusrahastoa hallinnoivalle kriisintarkastusneuvostolle. Varautumisjärjestelyn keskeinen periaate on fiskaalinen neutraliteetti keskipitkällä aikavälillä, mikä edellyttää, että varautumisjärjestelyn kautta tapahtuvat rahoitusjärjestelyt rahoitetaan viime kädessä pankeilta kerättävillä vakauseräyksillä.

olevaa rahoituskapasiteettia kussakin jäsenvaltiossa tapahtuvaan kriisinratkaisuun, mutta rajoitetusti ja eri suuruisesti riippuen eri jäsenvaltioiden pankkisektorien takaisinmaksukyvyistä. Ainoastaan viiden suurimman jäsenvaltion tapauksessa pankkisektorilta kerättävät ylimääräiset vakaussmaksut eivät menisi kokonaisuudessaan rahasto-osuuksien välisten siirtojen takaisinmaksuun ja ainoastaan kahdella suurimmalla jäsenvaltiolla olisi pääsy ikään kuin täyden koon varautumisjärjestelyyn. Vaihtoehto toteuttaisi varautumisjärjestelyn viimesijaisen periaatteen määritelmällisesti, sillä rahasto tyhjenisi kokonaisuudessaan (rahasto-osuuksien pakkolainauksien myötä) ennen varautumisjärjestelyn käyttöä.

Sopimusta (ja valtioneuvoston asetusta) tulisi muuttaa erityisesti 5 ja 7 artiklan (rahasto-osuuksien toiminta ja väliaikainen siirto rahasto-osuuksien välillä) osalta, minkä lisäksi neuvoston toimeenpanoasetusta 81/2015⁶ tulisi muuttaa.

2) Ylimääräisten vakaussmaksujen vaiheittainen yhdistäminen jo siirtymäkauden aikana

Ylimääräisille vakaussmaksuille luotaisiin siirtymäkauden aikana yhdistämispolku samalla periaatteella kuin ennakkollisissa vakaussmaksuissa. Yhdistämispolun progressio voisi olla hitaampi, nopeampi tai kiinteä. Tällä hetkellä ylimääräiset vakaussmaksut ovat yhteisiä ainoastaan siirtymäkauden loppuessa (ja niitä kerätään ylipäänsä ainoastaan tarvittaessa).

Eräessä tämän vaihtoehdon toteuttamistavassa ylimääräisiä vakaussmaksuja kerättäisiin sopimuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa *ensin* kriisinratkaisun osapuolena olevien jäsenvaltioiden pankeilta tiettyyn rajaan saakka, joka määriteltäisiin sen hetkisen yhdistymispolun kertoimen ja pankkisektorin vuotuisten ylimääräisten vakaussmaksujen enimmäismäärän⁷ avulla. Mikäli kriisinratkaisun rahoituksessa olisi tämän jälkeen edelleen vajetta, kerättäisiin ylimääräisiä vakaussmaksuja lisää, nyt kuitenkin *kaikilta* (ml. kriisinratkaisun osapuolena olevat jäsenvaltiot) sopimusosapuolilta sen hetkisen yhdistymispolun kertoimen mukaisesti.

Edelliseen vaihtoehtoon (1) verrattuna rahoituskapasiteetti yhteisestä varautumisjärjestelystä kasvaisi kussakin jäsenvaltiossa tapahtuvaan kriisinratkaisuun. Poiketen edellisestä vaihtoehdosta kasvanut rahoituskapasiteetti ei koskisi ainoastaan suurimpia jäsenvaltioita.

Sopimusta (ja valtioneuvoston asetusta) tulisi muuttaa artiklan 5 osalta. Samoin neuvoston toimeenpanoasetusta 81/2015 tulisi muuttaa.

3) Yhteisen kriisinratkaisurahaston lopputilan aikaistaminen

Yhteisen kriisinratkaisurahaston lopputilaa eli kaikkien rahasto-osuuksien yhdistämistä joudutettaisiin poliittisella päätöksellä siten, että siirtymäkausi loppuisi sovittua vuoden 2023 loppua aiemmin. Yhteisen kriisinratkaisurahaston varat olisivat täysin yhdistyneitä ja ylimääräisiä vakaussmaksuja voisi kerätä koko pankkiunionin alueelta poliittisen päätöksen mukaisesti. Yhteisen kriisinratkaisurahaston ja varautumisjärjestelyn kautta käytettävissä oleva rahoituskapasiteetti ei riippuisi enää siitä, missä jäsenvaltiossa kriisinratkaisu tapahtuu.

Lopputilan aikaistaminen edellyttäisi sopimuksen (ja valtioneuvoston asetuksen) muuttamista muun muassa siirtymäjaksoa ja yhdistämispolkua koskevien määräysten osalta. Lopputilan

⁶ Neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/81 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 806/2014 yhdenmukaisista soveltamisedellytyksistä yhteiseen kriisinratkaisurahastoon suoritettavien ennakkollisten vakaussmaksujen osalta.

⁷ Kriisinratkaisuasituksen mukaan ylimääräisten jälkikäteen suoritettavien vakaussmaksujen vuotuinen kokonaismäärä ei saa olla yli kolminkertainen suhteessa ennakkollisiin vakaussmaksuihin.

aikaistaminen edellyttäisi muutoksia myös kriisinratkaisuasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 37 alakohtaan (siirtymäkauden määritelmä).

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/ päätöksentekomenettely

Sopimus vakausmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä on merkitykseltään huomattavia velvoitteita sisältävä valtiosopimus, johon tehtävät muutokset kuuluvat perustuslain 94 §:n 1 momentin nojalla Suomessa eduskunnan toimivaltaan. Mahdolliset muutokset sopimukseen edellyttävät jäsenvaltioiden yksimielisyyttä sopimusmuutoksista.

Sopimukseen tehtävien muutosten lisäksi myös neuvoston täytäntöönpanoasetusta 81/2015 pitäisi muuttaa tai kumota. Yhteisen kriisinratkaisurahaston lopputilan aikaistaminen edellyttää muutoksia myös kriisinratkaisuasetuksen 3 artiklaan. Kriisinratkaisuasemuksesta päätetään neuvostossa määräenemmistöllä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 25.10.2019

Eduskuntakäsittely

SuV

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Vakausmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn sopimuksen mahdolliset muutokset ja niihin liittyvät taloudelliset vaikutukset koskettavat ensisijaisesti suomalaista pankkisektoria pankkien rahoittaessa yhteisen kriisinratkaisurahaston vakausmaksuilla. Sopimuksen muuttamisella on kuitenkin epäsuoria vaikutuksia myös suomalaisen veronmaksajan riskiasemaan Euroopan vakausmekanismien yhteyteen perustettavan yhteisen varautumisjärjestelyn kautta, jonka mahdolliseen aikaistamiseen sopimuksen muutokset liittyvät.

Sopimuksen muuttamisen nettovaikutusta suomalaiselle pankkisektorille ja sen asiakkaille on haastava arvioida. Vaikutukset riippuvat pitkälti siitä, kuinka usein yhteiseen kriisinratkaisurahastoon jouduttaisiin turvautumaan, sekä kuinka usein rahastoa käytettäisiin suomalaisen pankin kriisinratkaisuun verrattuna pankkiunionin (euroalueen) muihin pankkeihin. Sopimusmuutoksen täsmällisten euromääräisten vaikutusten arviointi edellyttäisi oletuksia siitä, mihin rahasto-osuuteen (tai rahasto-osuuksiin) ensimmäinen rahaston käyttöä edellyttävä kriisinratkaisutilanne kohdistuisi, ja minkä suuruisena. Vasta tämän jälkeen voitaisiin arvioida sen vaikutuksia kaikkiin rahasto-osuuksiin sekä eri jäsenvaltioiden pankkisektoreille lankeavia ylimääräisiä vakausmaksuja. Mikäli suomalaisten pankkien taloudellinen asema suhteessa muihin euroalueen pankkeihin arvioidaan merkittävästi

paremmaksi, voidaan sopimuksen muuttamisen nettovaikutus suomalaiselle pankkisektorille arvioida negatiiviseksi. Toisaalta tätä negatiivista nettovaikutusta pienentää ainakin jossain määrin se tosiasia, että sopimusmuutosten myötä myös suomalaisen (viime vuosina kasvaneen) pankkisektorin kriisinratkaisutilanteeseen olisi enemmän varoja käytettävissä jo ennen siirtymäkauden loppua (eli ennen vuotta 2024). Vaihtoehto, jossa yhteisen kriisinratkaisurahaston lopputilaa aikaistetaan, on suomalaiselle pankkisektorille vaikutuksiltaan suurin. Toisaalta mitä lähemmäksi aikaistaminen osuu alun perin sovittua rahaston lopputilaa (vuosi 2024), sitä pienemmäksi vaikutus jää huomioiden rahasto-osuuksien korkean yhdistymisen asteen siirtymäkauden loppuvuosina.

Kriisinratkaisuneuvosto on esittänyt joitakin laskelmia teknisen valmistelun yhteydessä. Näissä laskelmissa viitepäivämääräksi otetaan vuosi 2022, jolloin rahastossa on odotettavasti noin 47,5 miljardia euroa⁸. Mikäli sopimusta ei muuteta, mutta varautumisjärjestely otetaan käyttöön aikaistetusti, saatavilla olevan rahoituksen enimmäismäärä yhteisestä kriisinratkaisurahastosta ja varautumisjärjestelystä olisi yhteensä noin 43 – 65 miljardia euroa riippuen jäsenvaltion (jossa kriisinratkaisu tapahtuu) koosta. Suomi on tämän välin alarajan tuntumassa. Tässä tapauksessa Suomen pankkisektorille ei voi langeta ylimääräisiä jälkikäteen kerättäviä vakaussmaksuja toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan kriisinratkaisun vuoksi.

Tapauksessa, jossa sopimusta muutetaan siten, että väliaikaiset siirrot rahasto-osuuksien välillä muutetaan pakollisiksi ja ylimääräisiä vakaussmaksuja voidaan kerätä kaikilta pankkiunionin pankeilta varautumisjärjestelystä myönnetyn lainan takaisin maksamiseksi, rahoituksen enimmäismäärä rahastosta ja varautumisjärjestelystä olisi kriisinratkaisuneuvoston laskelmien mukaan yhteensä noin 43 – 95 miljardia riippuen sen jäsenvaltion koosta, jossa kriisinratkaisu tapahtuu. Suomi on tässäkin tapauksessa välin alarajan tuntumassa ja hajonta eri jäsenvaltioille käytettävissä olevasta rahoituksessa on suuri. Tässä tapauksessa ylimääräisten vakaussmaksujen enimmäismäärä kriisinratkaisuun osattomien jäsenvaltioiden pankeille hajoaa myös merkittävästi alarajan ollessa noin 0,1 miljardia euroa ja ylärajan ollessa noin 14 miljardia. Suomen pankkisektorin mahdollinen kustannustaakka ylimääräisistä vakaussmaksuista on alarajan tuntumassa.

Tapauksessa, jossa ylimääräiset vakaussmaksut yhdistettäisiin asteittain jo siirtymäkauden aikana, rahoituksen enimmäismäärä rahastosta ja varautumisjärjestelystä olisi kriisinratkaisuneuvoston laskelmien mukaan yhteensä noin 86 – 92 miljardia riippuen jäsenvaltion (jossa kriisinratkaisu tapahtuu) koosta ja tämän mallin tarkasta toteuttamistavasta. Suomi on jälleen välin alarajan tuntumassa. Ylimääräisten vakaussmaksujen enimmäismäärä kriisinratkaisusta osattomien jäsenvaltioiden pankeille olisi noin 0,0 – 13 miljardia Suomen pankkisektorin mahdollisen kustannustaakan ollessa alarajan tuntumassa.

Yhteisen kriisinratkaisurahaston lopputilaa aikaistettaessa rahoituksen enimmäismäärä rahastosta ja varautumisjärjestelystä olisi yhteensä 95 miljardia riippumatta siitä, missä kriisinratkaisu tapahtuu. Ylimääräisten vakaussmaksujen enimmäismäärä, nyt sekä kriisinratkaisun osapuolena oleville jäsenvaltioille, että siihen osattomille jäsenvaltioille, olisi noin 0,1 – 14 miljardia. Suomen pankkisektorin mahdollinen kustannustaakka on välin alarajan tuntumassa.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että mikäli varautumisjärjestely otetaan aikaistetusti käyttöön, yksinkertaisin ja selkein vaihtoehto olisi tehdä se *joko* muuttamatta vakaussmaksujen siirrosta

⁸ Laskelmissa täytyy viitepäivämäärän lisäksi tehdä tukku oletuksia muun muassa siitä, missä ensimmäinen rahaston käyttöä edellyttävä kriisinratkaisutilanne tapahtuu, missä ajassa lainat mm. rahasto-osuuksien välisissä lainoissa tai varautumisjärjestelyn kautta nostetusta lainasta maksetaan takaisin ja mikä on eri jäsenvaltioiden pankkisektoreiden takaisin maksukyky.

yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehtyä sopimusta *tai* tukemalla yhteisen kriisinratkaisurahaston lopputilan aikaistamista, kuitenkin siten, että se ajoittuu mahdollisimman lähelle aiemmin sovittua vuoden 2024 alkua.

Sopimuksen muuttamisella on epäsuora vaikutuksensa Euroopan vakausmekanismin yhteyteen perustettavalle yhteiselle varautumisjärjestelylle ja sitä kautta myös suomalaisen veronmaksajan riskiasemalle Suomen ollessa yksi vakausmekanismin omistajajäsenvaltio. Sopimuksen muuttamisella ei kuitenkaan ole suoraan vaikutusta Suomen pääomaosuuksiin rajattuihin kokonaisvastuisiin Euroopan vakausmekanismeissa. Sopimusmuutokset siirtäisivät varautumisjärjestelyn käyttöä jonkin euromäärän kauemmaksi, sillä kaikki yhteisen kriisinratkaisurahaston rahasto-osuudet olisivat kaikissa jäsenvaltioissa tapahtuviin kriisinratkaisuihin nykyisiä euromääriä suuremmin hyödynnettävissä. Toisaalta, koska yhteisen kriisinratkaisurahaston tavoitetasoa ennakkollisin vakausmaksuin ei missään tapauksessa saavuteta ennen vuoden 2023 loppua, varautumisjärjestelyyn turvautuminen olisi todennäköisempää erityisesti yhteisen kriisinratkaisurahaston lopputilaa aikaistettaessa. Mitä lähemmäksi sovittua lopputilaa aikaistaminen osuisi, sitä pienemmäksi vaikutus kuitenkin jäisi.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/RMO, neuvotteleva virkamies Tuukka Taipale, p. 02955 30523
VM/RMO, hallitussihteeri Aleksi Kaakinen, p. 02955 30254
etunimi.sukunimi@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2019/0181

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
